

nogle Bemærkninger at gøre til forskellige Enkeltheder. Det er et Lovforslag, der er saa rigt og omfattende, at det vil være meget svært her at begrænse sig, og det meste af saadanne Bemærkninger hører mere hjemme ved Behandlingen i Udvalget, end i Tinget, men her vil jeg dog sige, at netop naar der er Tale om vore Kirker, maa man kunne vente, at Interessen i dette Ting vil være vaagen.

Lovforslagets § 7 er egentlig Kærneparagraffen, og der henvises ogsaa atter og atter til denne Paragraf. Denne Paragraf forekommer mig særdeles vel affattet, man mærker, hvor nænsomt der her tages paa Tingene, at det ligesom er et kært Barn, man har haft at gøre med. Men var det ikke rimeligt, at der i det Stykke, der lyder saaledes, at Kirkesynet skal paase, „at Kirkebygningen, for saa vidt andre Hensyn tilstede det, saavel indvendig som udvendig vedligeholdes overensstemmende med sin Stil“, kom til at staa: „med den Stil, der findes i Bygningens forskellige Dele“. Som vi alle ved, har vore Kirkebygninger ikke een Stil, men forskellige Stilarter, og vi skulde nødvendig komme til en Normalisering. Vi skulde nødvendig komme til det, som er gjort, f. Eks. da man vandaliserede den gamle Viborg Domkirke.

I § 5 staar der: „En Kirke maa ikke nedbrydes, ombygges eller undergives nogen større Forandring og dens Kar og Prydelser ikke fjernes, ombyttes eller afhændes uden Tilladelse fra Ministeriet“. Men hvad vil „nogen større Forandring“ sige? Det er jo underkastet et rent subjektivt Skøn, og et saadant skulde man helst komme bort fra. Man er ikke sikker paa, at Synet har Sans for, hvad der i denne Henseende er stort, og hvad der er smaat. Jeg vilde derfor foreslaa, at der kom til at staa: „undergives nogen større Forandring, der gaar ud over den almindelige Vedligeholdelse“. Saa har man fast Grund under Fødderne.

I § 8, hvor der er Tale om Murene, bør vi vistnok have noget med om Kalkmalerier. Der er sket Ting, som nødvendig gør det. Vi maa have en Tilføjelse om, at afdækkede Kalkmalerier ikke maa overhvides eller opmales uden Ministeriets Tilladelse. Der staar i denne Paragraf følgende: „dog kan ogsaa Kalken forlanges fjernet, naar det bestemt kan paavises, at Murene oprindelig har staaet fugede“. Ja, men det har de sikkert altid været. Det behøver vist ikke at paavises, det er vistnok noget, som gælder for alle Kirker.

I § 9 bestemmes at „Kirkens Tag,

Taarn eller Spir maa ikke uden særlig Tilladelse fra Ministeriet ombygges eller gøres lavere, ej heller Bly-, Kobber- eller Munketegltag afløses med andet Tag“. Jeg er noget ængstelig ved denne Bestemmelse. Jeg er nemlig bange for, at man af den følgende Bestemmelse: „Det Overskud, der fremkommer ved, at et Bly- eller Kobbertag tilstedes ombyttet med andet Tag, henlægges til en Fond“, skal fristes alt for meget til at fylde denne Fond og være uskaansom overfor vore Bly- og Kobbertage. Jeg vilde foretrække, at der stod: „Bly-, Kobber- eller Munketegltag maa ikke afløses af andet Tag“. Blytaget hører saa nøje med til vore Kirker. Jeg tænker mig f. Eks., at de vestjydske Tufstenskirker, som vi har dernede mod Syd, skulde miste deres Blytag, det vilde være en Vandalisme. Der staar endvidere: „Straatat, Rørtag, Cementstenstag eller Paptag paa en Kirke tilstedes ikke“. Her bør vistnok tilføjes, at Skifertag kun tillades paa saadanne ældre Kirker, hvor det alt forefindes, der kan man ikke komme bort fra det, men ellers er Skifertag en græsselig Ting paa de gamle Kirker. Saa dog hellere Straatat! Jeg har netop set et Billede af en gammel Kirkelade i gotisk Stil med Straatat, og det ser fortræffeligt ud. Jeg kan jo tænke mig, at Hensyn til Brandfarligheden vil være afgørende og maa vige for Skønhedshensyn. Men lad os dog hellere beholde Straa- og Rørtag end de forfærdelige Skifertag.

I § 10 staar der: „Omkring enhver Kirke kan der, hvor denne selv ejer den hertil fornødne Grund, forlanges anbragt efter Synets nærmere Bestemmelse Stenbro eller anden Belægning med passende Skraaning fra Kirken“ o.s.v. Denne „anden Belægning“ er jeg noget ængstelig for. Der bør være Stenbro ind til Kirken. Jeg er bange for, at man laver en Asfalt- eller Cementbelægning eller lignende, der vil skæmme Bygningen og dens Omgivelser meget. Man kan, synes jeg, helt udelade „eller anden Belægning“. Ellers bør der i alt Fald staa, at Belægningen ikke maa være Asfalt.

I § 14, „2det Stykke, hedder det: „Ved Synspaalæg om Forandringer ved Kirkens Indgange eller Fornyelse af dens Døre skal Synet forlange Tegning forelagt“ og derefter kommer en Sætning, saalydende: „Angaar Paalæget en i arkæologisk eller kunstnerisk Henseende mærkelig Kirkebygning, skal Tegningen indsendes til Ministeriets Godkendelse“. Det er neppe i Overensstemmelse med Lovens Aand at overlade til Kirkesynet at bestemme, hvilken Kirke